

Sygn. akt: II AKa 492/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie :

Przewodniczący :	SSA Robert Kirejew
	SSA Alicja Bochenek (spr.) SSA Beata Basiura
Protokolant :	Magdalena Bauer

przy udziale **Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Katowicach Andrzeja Witkowskiego**

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2017 roku sprawy

I. H. s. A. i J.

ur. (...) w K.

oskarżonego z art. 258 § 1 k.k., art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i inne

na skutek apelacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 7 czerwca 2016 roku, sygn. akt XVI K 129/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- uniewinnia oskarżonego od popełnienia przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. opisanego w punkcie 1 wyroku i w tym zakresie kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa;
- eliminuje z opisu przypisanego oskarżonemu w punkcie 2 przestępstwa sformułowanie „działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej”,
a z kwalifikacji prawnej przypisanego czynu oraz podstawy wymiaru kary przepis art. 65 § 1 k.k.;
- uchyla rozstrzygnięcia zawarte w punktach 3 i 4 wyroku;
- na mocy art. 63 § 1 k.k. zalicza oskarżonemu na poczet orzeczonej w punkcie 2 wyroku kary pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 14 marca 2007 roku do dnia 14 marca 2008 roku uznając karę pozbawienia wolności za wykonaną w całości;

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Katowicach) na rzecz adwokata A. Ł. – Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23% VAT tytułem nieopłaconych kosztów obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu I. H. w postępowaniu odwoławczym;
4. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 492/16

UZASADNIENIE

sporządzone na wniosek obrońcy oskarżonego w zakresie punktu 2 zaskarżonego wyroku

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 7 czerwca 2016 r., o sygn. akt XVI K 129/13 uznał oskarżonego **I. H.:**

1. za winnego tego, że w okresie od kwietnia 2006 roku do grudnia 2006 roku w Ł. i innych miastach, wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami brał udział w zorganizowanej grupie przestępczej, mającej na celu popełnianie przestępstw: paserstwa skradzionych pojazdów, wykonywanie zleconych zabójstw, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. i za to na mocy tego przepisu skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności; nadto
2. za winnego tego, że w listopadzie 2006 roku w Ł. i innych miastach, działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, wspólnie w porozumieniu z innymi ustalonymi i nieustalonymi osobami, pomógł w zbyciu samochodu osobowego marki P. (...) o duńskim numerze rejestracyjnym (...), skradzionego uprzednio tj. w dniu 28 października 2006 roku w K., wartości około 270 000 zł na szkodę J. K., reprezentowanego przez firmę ubezpieczeniową (...), wiedząc, że pojazd ten pochodzi z przestępstwa kradzieży, czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i za to na mocy art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. skazał go na karę 1 roku pozbawienia wolności;
3. na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce wyżej orzeczonych kar jednostkowych pozbawienia wolności wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;
4. na mocy art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu I. E. H. okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 14 marca 2007 roku do dnia 14 marca 2009 roku, uznając wymierzoną karę pozbawienia wolności za wykonaną w całości;
5. na mocy art. 414 § 1 k.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 4 k.p.k. przy zast. art. 23 §§ 1 k.k. umorzył postępowanie wobec oskarżonego za czyn z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.;
6. na mocy art. 414 § 1 k.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. uniewinnił oskarżonego od zarzutu popełnienia występku z art. 291§ 1 k.k. opisanego w punkcie II aktu oskarżenia;

nadto Sąd Okręgowy orzekł w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego oraz kosztów procesu.

Apelację od tego wyroku złożył **obrońca oskarżonego I. H.** w części skazującej oskarżonego, na jego korzyść, zarzucając:

1. obrazę przepisów postępowania, tj. art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, polegającą na przyjęciu, że oskarżony był członkiem zorganizowanej grupy przestępczej, podczas gdy okoliczności te nie zostały w sposób niewątpliwy potwierdzone zgromadzonym materiałem dowodowym;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, że oskarżony działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej pomógł w zbyciu samochodu marki P. (...), podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności zeznań świadków R. B. i S. S. (1) wynika, że oskarżony nie mógł mieć świadomości o przestępczym pochodzeniu przedmiotowego pojazdu.

Stawiając powyższe zarzuty, obrońca oskarżonego wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu, a opisanych w pkt 1 i 2 wyroku, nadto zasądzenie kosztów obrony oskarżonego z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja złożona w niniejszej sprawie przez obrońcę oskarżonego I. H. okazała się być w znacznej mierze zasadną, toteż na skutek jej rozpoznania doszło do zmiany zaskarżonego wyroku, poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia przypisanego mu w pkt 1 wyroku przestępstwa z art. 258 § 1 k.k., oraz w konsekwencji wyeliminowanie z opisu przypisanego mu w punkcie 2 wyroku przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. sformułowania „działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej”, a z kwalifikacji prawnej przypisanego czynu oraz podstawy wymiaru kary przepis „art. 65 § 1 k.k.”. Ponadto uchylony został punkt 3 wyroku, w którym orzeczona została kara łączna pozbawienia wolności, jako bezprzedmiotowy, oraz dokonana została zmiana zaliczenia na poczet orzeczonej oskarżonemu kary 1 roku pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w okresie od dnia 14 marca 2007 roku do dnia 14 marca 2008 roku i w ten sposób uznanie orzeczonej kary pozbawienia wolności za wykonaną w całości. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok, oczywiście w części zaskarżonej, został utrzymany w mocy. Tym samym część zarzutów podniesionych w złożonej apelacji (w jej punkcie 2) nie spotkała się z akceptacją Sądu Apelacyjnego.

Aczkolwiek w tym zakresie obrońca oskarżonego nie złożył wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia, to jednak podkreślić należy, że istotną, a przy tym niezwykle korzystną dla oskarżonego zmianą zaskarżonego wyroku, dokonaną przez Sąd Apelacyjny było uniewinnienie oskarżonego od popełnienia przestępstwa udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, opisanego w punkcie 1 zaskarżonego wyroku, a pozostałe zmiany wyroku, aczkolwiek także dla oskarżonego korzystne, były konsekwencją tegoż uniewinnienia.

Odnosząc się natomiast do zarzutów podniesionych w apelacji obrońcy oskarżonego, to stwierdzić należy, że zarzut podniesiony w punkcie 1 apelacji należało uznać za słuszny, ponieważ aczkolwiek Sąd Okręgowy poprawnie przeprowadził postępowanie dowodowe i zgromadzony materiał dowodowy był pełny, umożliwiający wydanie końcowego orzeczenia, to przeprowadzona ocena tegoż materiału w odniesieniu do zarzutu udziału oskarżonego w zorganizowanej grupie przestępczej była nazbyt powierzchowna, nie poparta dogłębną analizą poszczególnych dowodów, a przez to nie czyniła zadość – jak to słusznie podniesiono w apelacji – dyspozycji art. 7 k.p.k. Poprawna ocena tegoż materiału dowodowego przeczy temu, aby oskarżony I. H. był członkiem zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w punkcie 1 zaskarżonego wyroku.

W tym zakresie, w pierwszej kolejności stwierdzić należy, że nie było istotą niniejszego postępowania ustalenie, czy faktycznie istniała i działała na terenie Polski zorganizowana grupa przestępcza kierowana przez S. S. (1) i czy jednym z jej członków był R. B.. Tę sprawę rozpoznawał Sąd Okręgowy w Katowicach pod sygn. akt XVI K 154/11 i w sprawie tej wydał w dniu 19.05.2016 roku wyrok, w którym uniewinnił wyżej wskazane osoby, odpowiednio od popełnienia czynu z art. 258 § 3 k.k. i art. 258 § 1 k.k.. Wyrok ten w tej części nie został zaskarżony przez Prokuratora, co spowodowało, że stał się prawomocny. Niemniej, bezsprzecznym pozostaje, że Sąd Apelacyjny w niniejszej sprawie nie był związany tym orzeczeniem i mógł czynić ustalenia odrębne. Istotą niniejszego postępowania było ustalenie, czy oskarżony I. H. był członkiem zorganizowanej grupy przestępczej działającej na terenie Polski. Zatem, nawet przy odmiennym przyjęciu niż uczynił to Sąd Okręgowy w Katowicach, w sprawie o sygn. akt XVI K 154/11, że wyżej wskazana grupa przestępcza istniała, należało w sposób stanowczy ustalić, czy oskarżony do niej świadomie należał. W ocenie Sądu Apelacyjnego zgromadzony w tym zakresie materiał dowodowy nie dał podstaw do tego rodzaju stwierdzenia. W szczególności brak dowodów na to, aby oskarżony I. H. należał do struktur organizacyjnych zorganizowanej grupy przestępczej, aby S. S. (1) był jego przywódcą, a ten wykonywał jego polecenia i do nich się stosował. Wręcz przeciwnie zgromadzone

dowody w postaci zeznań S. S. (1) oraz R. B., a także wyjaśnienia oskarżonego, nawet w tej części, w której dowody te zostały uznane za wiarygodne nie dają podstaw do takich twierdzeń. Bezsprzecznym pozostaje fakt, że S. S. (1) działając wspólnie i w porozumieniu z kilkoma stałymi osobami, a także w zależności od konkretnej sytuacji i potrzeby, „dobierając” inne osoby do konkretnych zamierzeń przestępczych, popełnił szereg przestępstw. Przestępstwa te polegały głównie na pośredniczeniu w sprzedaży kradzionych samochodów dla ukraińskich nabywców. Oskarżony będąc obywatelem Danii, poznał najpierw R. B., a za jego pośrednictwem S. S. (1). Wiedząc czym wyżej wymienieni się zajmują, a także mając świadomość, że mają kontakty z innymi przestępcami, chciał wykorzystać ich kontakty i znajomości, do swojej przestępczej działalności. Nie znaczy to jednak, że stał się jednym z członków zorganizowanej grupy przestępczej, którą miał kierować S. S. (1). Przypomnieć należy, że działanie kilku, czy nawet kilkunastu osób wspólnie i w porozumieniu w celu popełnienia jednego, czy wielu przestępstw, nie oznacza samo przez się, że tworzą one zorganizowaną grupę przestępczą. W działaniu „wspólnym i w porozumieniu” każdy ze sprawców – w ramach podziału ról – wykonuje określone zadania. Dopiero powstanie stałych struktur tworzy zręby zorganizowanej grupy przestępczej. W niniejszej sprawie brak jest dowodów, aby tego rodzaju grupa istniała, a co najistotniejsze, aby do grupy tej – jako jej członek – przystąpił oskarżony. W sumie oskarżony podjął trzykrotnie współpracę z wyżej wymienionymi osobami. Analiza tych zdarzeń utwierdza Sąd odwoławczy w przekonaniu, że oskarżony przez cały czas współpracy z wyżej wskazanymi osobami zachował samodzielność, a nawet w przypadku wykonywania poleceń S. S. (1), czynił to jedynie w ramach podziału ról, chcąc zrealizować własny cel, jaki każdorazowo mu przyświecał. Przykładowo, w sytuacji, gdy uznał, że nie chce, aby doszło do popełnienia zbrodni zabójstwa (punkt 5 wyroku) podjął skuteczne, całkowicie samodzielne kroki, aby temu zapobiec, nie bacząc na stanowisko S. S. (1), nie pytając go o zgodę, czy akceptację.

W tym stanie rzeczy nie można było zasadnie przyjąć, że oskarżony dopuścił się przestępstwa udziału w organizowanej grupie przestępczej opisanej w punkcie 1 zaskarżonego wyroku i należało oskarżonego od zarzutu tego uniewinnić. Uniewinnienie oskarżonego od tego zarzutu miało oczywisty wpływ na opis oraz kwalifikację prawną i podstawę wymiaru kary za drugi z przypisanych mu przestępstw, tj. paserstwo z art. 291 § 1 k.k. Jednak wyłącznie w tym zakresie punkt 2 zaskarżonego wyroku wymagał korekty, ponieważ kontrola odwoławcza nie potwierdziła, aby Sąd pierwszej instancji uznając oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. dopuścił się obrazy art. 7 k.p.k. lub też błędu w ustaleniach faktycznych.

Przypomnieć należy, że orzecznictwo Sądu Najwyższego jednoznacznie wskazuje, że "zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku, jest tylko wówczas słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten nie może jednak sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu, wyrażonymi w uzasadnieniu wyroku, lecz do wykazania, jakich mianowicie konkretnych uchybień w zakresie logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego. Możliwość zaś przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego poglądu nie może prowadzić do wniosku o dokonanie przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych" (por. wyrok SN II KR 355/74, OSNPG 1975, poz. 84, a także wyrok SN I KR 197/74, OSNKW 1975, z. 5, poz. 58). Natomiast skarżący podjął jedynie polemikę z poprawnie dokonanyymi ustaleniami sądu orzekającego. Nie wskazał też jakich to błędów, czy uchybień w zakresie logicznego rozumowania jego zdaniem dopuścił się sąd I instancji, skupiając się wyłącznie na zaprezentowaniu własnej oceny materiału dowodowego, w dodatku ograniczając ją wyłącznie do tej jego części, z której można było wyprowadzić korzystne dla oskarżonego wnioski. Tym samym skarżący zapomniał, że podstawę rozstrzygnięcia może stanowić wyłącznie całość zgromadzonego materiału dowodowego, a nie jego część. Z tego też powodu podniesiony zarzut nie mógł zostać uwzględniony, jako całkowicie niezasadny. Sąd Okręgowy, wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżonego, właściwie ocenił zarówno wyjaśnienia oskarżonego, jak też pozostałe dowody przeprowadzone w tym postępowaniu i z dowodów tych wyprowadził słuszne wnioski, w zakresie przypisanego mu przestępstwa z art. 291 § 1 k.k..

W szczególności całkowicie bezzasadny jest zarzut jakoby oskarżony I. H. był nieświadomy co do przestępczego pochodzenia samochodu P. (...), paserstwo którego zostało mu przypisane w punkcie 2 zaskarżonego wyroku. O tym, że oskarżony w pełni zdawał sobie sprawę, że samochód ten pochodzi z kradzieży świadczą zeznania szeregu osób, w

tym R. B., który przyznał, że jesienią 2006 roku, podczas jego pobytu w K. doszło do kilku spotkań z przedstawicielami grupy przestępczej z Danii - (...). W spotkaniach tych uczestniczył również oskarżony, a tematem prowadzonych rozmów, było właśnie przetrzymywanie kradzionych, luksusowych samochodów z Danii na Ukrainę. Czynili wówczas ustalenia zarówno dotyczące sposobu w jaki proceder ten będzie się odbywał, uzgodnili wzajemne rozliczenia, a przy tym ustalili, że oskarżony będzie wynagradzany przez obie strony tego przestępczego porozumienia. (k. 397). Powyższe potwierdził także w złożonych wyjaśnieniach sam oskarżony, przyznając, że w spotkaniach tych brał udział i pełnił rolę tłumacza. Przyznał nawet, że podczas jednego ze spotkań omawiana była kwestia przetrzymywania za wschodnią granicę samochodu P. (...), a zaproponować miał to – jak wyjaśnił oskarżony – K. M. (k. 250-256). Także S. S. (2) w złożonych zeznaniach potwierdził, że był obecny podczas rozmowy, w której uczestniczył także oskarżony, z której jednoznacznie wynikało, że P. (...) miało zostać skradzione w Szwecji, bądź Danii, przywiezione do Polski i wywiezione na Ukrainę (k. 3367-3374). Zeznania wyżej wymienionych osób znalazły w znacznej mierze potwierdzenie w zeznaniach K. M., które szczegółowo zostały omówione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na kartach (36-38), którą to ocenę w pełni akceptuje Sąd odwoławczy. Powyższe dowody w sposób jednoznaczny przekonują, że oskarżony – wbrew twierdzeniom skarżącego – miał pełną świadomość co do przestępczego pochodzenia samochodu P. (...), a zatem słusznie w świetle tych dowodów Sąd Okręgowy przypisał oskarżonemu popełnienie przestępstwa z art. 291 § 1 k.k. Nie mogą stanowić skutecznej przeciwwagi tym dowodom zeznania S. S. (1), w których zaprzeczył, aby miał wiedzę, że samochód ten pochodzi z kradzieży, albowiem twierdzenia te wpisują się w przyjętą przez tego oskarżonego (w toczącym się przeciwko niemu innym postępowaniu) linię obrony. Niemniej powyższy dowód został także wzięty przez Sąd I instancji pod rozwagę, co znalazło odzwierciedlenie w piennych motywach wydanego orzeczenia na kartach (31-33). Rozważania w tej części, Sąd Apelacyjny popiera i przyjmuje za swoje.

Reasumując, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw, aby kwestionować ustalenia Sądu Okręgowego w zakresie przypisanego oskarżonemu przestępstwa paserstwa, opisanego w punkcie 2 zaskarżonego wyroku. W tej części ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy, kontrola odwoławcza nie wykazała wadliwości procedowania w zakresie postępowania dowodowego. Sąd Okręgowy wyczerpał dostępne mu możliwości uzyskania dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia w tej części sprawy, całość zebranego materiału dowodowego ujawnił w toku rozprawy, a następnie poddał wnikliwej i poprawnej ocenie, opartej na zasadach prawidłowego rozumowania i zgodnej ze wskazaniami wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Wnioski wyprowadzone z analizy dowodów zostały też logicznie oraz przekonująco uargumentowane w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia i wszystko to sprawia, że brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, aby doszło w tym zakresie do obrazy art. 7 k.p.k., czy art. 410 k.p.k..

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że kwestionując dokonaną przez sąd merytoryczny ocenę materiału dowodowego, apelujący nie wskazał w czym upatruje, by nie czyniła ona zadość wymogom określonym w przepisie art.7 k.p.k. W zaprezentowanych wywodach apelujący nie sformułował i nie przedstawił konkretnych zarzutów chociażby uprawdopodobniających sugerowaną wadliwość dokonanej oceny, ograniczając się jedynie do bardzo pobieżnej i ogólnej polemiki z dokonanymi przez sąd ustaleniami faktycznymi.

W realiach niniejszej sprawy, wymierzona oskarżonemu kara 1 roku pozbawienia wolności za przypisane mu przestępstwo z art. 291 § 1 k.k. w żadnym razie nie może być uznane za rażąco surową. Wręcz przeciwnie, kara ta jawi się jako niezwykle łagodna, zwłaszcza, jeśli weźmie się pod uwagę stopień jego zawinienia, a także stopień społecznej szkodliwości popełnionego przestępstwa. Nie tracąc jednak z pola widzenia kierunku złożonej apelacji, wyrok w zakresie kary nie został zaskarżony przez prokuratora, uznać należy, że orzeczona kara we właściwy sposób uwzględnia dyrektywy wymiaru i w żadnej mierze nie może być uznana za rażąco surową, wręcz przeciwnie, jawi się jako dolegliwość niebywale łagodna.

Mając powyższe na uwadze i dzieląc stanowisko Sądu Okręgowego co do winy oskarżonego w zakresie przypisanego w punkcie 2 wyroku przestępstwa, dokonanej oceny prawnej jego działania – przy uwzględnieniu wprowadzonych przez Sąd Apelacyjny zmian, orzeczono jak w wyroku.